

คู่มือผู้จัดการงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่
ประจำปีงบประมาณ 2561

หลักสูตร ผู้จัดการงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

ระหว่างวันที่ 17 - 19 มกราคม 2561 ระยะเวลา 3 วัน
ณ ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรอาเซียน อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

จัดทำโดย

นางสาวสุดารัตน์ สุตจินดา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี

คำนำ

ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการศึกษา วิจัย ส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาเยาวชนเกษตรและฝึกอาชีพการเกษตร รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ บริการข้อมูล ข่าวสารวิชาการ การส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนเกษตร และประสานงานองค์กร หน่วยงาน ภาคีเครือข่าย การส่งเสริมพัฒนาเยาวชนเกษตร ซึ่งเป็นองค์กรที่มุ่งเน้นสร้างเยาวชนรักษ์เกษตร เพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรกรมืออาชีพ

การที่จะพัฒนางานสถาบันเกษตรกรให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยบุคลากรเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดูแลงานพัฒนาสถาบันเกษตรกรที่มีความรู้ ความสามารถ ได้ร่วมมือกันในการระดมความคิด พัฒนากลุ่มองค์กรเกษตรกร จึงได้มีการจัดทำคู่มือผู้จัดการงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร เพื่อรวบรวมเนื้อหาการฝึกอบรมในโครงการฯ ตลอด 3 วัน ซึ่งสามารถนำความรู้และประเด็นเนื้อหาสาระที่สำคัญไปปรับใช้ในการทำงานต่อไป

ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะมีประโยชน์เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานพัฒนาสถาบันเกษตรกรได้ศึกษาข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

คณะผู้จัดทำ
มกราคม 2561

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ 2561 หลักสูตร นักจัดการงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร	1
กำหนดการโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ 2561 หลักสูตร นักจัดการงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร	5
สรุปผลโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ 2561 หลักสูตร นักจัดการงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร	7
ผลการประเมินความรู้และความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการฯ	23
แบบประเมินความรู้และความพึงพอใจการเข้าร่วมโครงการฯ	24
ภาคผนวก	26
- แนวทางการดำเนินงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร	(1)
- การจัดตั้งกลุ่มและดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	(9)
- กลุ่มยุวเกษตรกร	(14)
เอกสารอ้างอิง	(18)

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ 2561

หลักสูตร นักจัดการงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

1. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ ได้แก่ เศรษฐกิจไทยมีขนาดใหญ่ขึ้น มีฐานการผลิตและบริการที่มีความเข้มแข็งและโดดเด่นในหลายสาขา และความร่วมมือกับมิตรประเทศทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงความร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาคและอาเซียนมีความเข้มข้นและชัดเจนขึ้น ขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนของไทยเพิ่มขึ้น ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐานมีการพัฒนาครอบคลุมมากขึ้น และการบริการทางสังคมทุกด้านที่มีความครอบคลุมทั่วถึง ทำให้รายได้ประชาชนสูงขึ้นปัญหาความยากจนลดลง และคุณภาพชีวิตประชาชนดีขึ้น หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙-๑๑ และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม

กรมส่งเสริมการเกษตร กำหนดภาพรวมของการทำงานโดยมุ่งให้ระบบการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรแต่ละรายไปสู่ระบบการผลิตที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน เพื่อให้ผลผลิตที่เกิดขึ้นสามารถจำหน่ายได้ในราคาที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลมายังเกษตรกรให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีขึ้นตามไปด้วย การผลักดันให้ไปสู่จุดนั้นได้เกษตรกรต้องเป็น smart farmer เพื่อให้ทำการผลิตทางการเกษตรในลักษณะ smart agriculture เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาและสร้างความอยู่ดีมีสุขได้อย่างแท้จริง จากเป้าหมายในการพัฒนาดังกล่าวเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรจำเป็นต้องเป็นผู้รอบรู้เรื่องการเกษตรอย่างแท้จริง ตลอดจนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องสำหรับการทำการเกษตรสมัยใหม่ เพื่อที่จะสามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ผลักดันให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ความร่วมมือ ร่วมใจในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายแต่ละส่วนงาน จะส่งเสริมให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สมัยใหม่ พร้อมต่อการเป็นองค์กรหลักในการพัฒนาการเกษตรของประเทศต่อไป

ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรกรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีบทบาทและภารกิจสำคัญในการศึกษา วิจัย ส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนเกษตรกร รวมถึงงานถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรเพื่อพัฒนาเยาวชนและฝึกอาชีพทางการเกษตรที่มุ่งเน้นสร้างเยาวชนรักเกษตร เพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรกรมืออาชีพ เห็นความสำคัญของการพัฒนาเจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ งานสถาบันเกษตรกรซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่การปฏิบัติงานด้านพัฒนาสถาบันเกษตรกร อีกทั้งเจ้าหน้าที่ที่เข้ามารับหน้าที่ใหม่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจงานพัฒนาสถาบันเกษตรกรเพียงพอ ซึ่งมีผลทำให้การปฏิบัติงานไม่ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น บุคลากรเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานพัฒนาสถาบันเกษตรกรต้องมีความรู้ ความสามารถ เพื่อส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรให้กับกลุ่ม เพื่อทำให้งานส่งเสริมการเกษตรสามารถพัฒนาต่อขยายในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสถาบันเกษตรกรระดับอำเภอ/จังหวัดตระหนักถึงความสำคัญของงานสถาบันเกษตรกรต่อการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร

2.2 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสถาบันเกษตรกรระดับอำเภอ/จังหวัดมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับงานสถาบันเกษตรกร

2.3 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานสถาบันเกษตรกรระดับอำเภอ/จังหวัดสามารถสร้างเครือข่ายทีมงานการทำงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกรในระดับพื้นที่ได้

3. บุคคลเป้าหมาย จำนวน 37 คน

3.1 ประธานในพิธีเปิดหรือพิธีปิดการฝึกอบรม แขกผู้มีเกียรติ และผู้ติดตามเจ้าหน้าที่

3.2 เจ้าหน้าที่

3.3 วิทยากร

3.4 ผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ ผู้รับผิดชอบงานสถาบันเกษตรกร ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2 จังหวัดราชบุรี ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี 5 คน จังหวัดราชบุรี 5 คน จังหวัดสุพรรณบุรี 5 คน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2 คน จังหวัดสมุทรสงคราม 3 คน จังหวัดสมุทรสาคร 3 คน จังหวัดนครปฐม 5 คน และจังหวัดเพชรบุรี 2 คน รวม 30 คน

4. หัวข้อการสัมมนา

4.1 กลุ่มและองค์กรเกษตรกรในงานส่งเสริมการเกษตร

4.2 เทคนิคการสร้างและพัฒนากลุ่มองค์กรเกษตรกร

4.3 สร้างทีม สร้างเครือข่าย พี่น้องนักส่งเสริม สรุบทเรียน

4.4 เทคนิคการดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกรให้ประสบความสำเร็จ

4.5 มุมมองการรวมและพัฒนากลุ่มองค์กรโดยเกษตรกร

4.6 ศึกษาดูงานกลุ่ม

4.7 สรุบทเรียน

4.8 เทคนิคเครื่องมือสื่อสารกับกลุ่มและองค์กรเกษตรกร

4.9 การจัดตั้งและการดำเนินงานกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

5.1 จัดทำ/ขออนุมัติโครงการ

5.2 ประชุมทีมงานเพื่อวางแผน ชักซ้อมความเข้าใจในหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้

5.3 ดำเนินการ

5.4 ประเมินผลการดำเนินงาน

5.5 รายงานผลการดำเนินงานการจัดสัมมนาฯ

6. ระยะเวลาในการจัดสัมมนา

ระหว่างวันที่ 17 – 19 มกราคม 2561 ระยะเวลา 3 วัน

7. สถานที่

ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

8. งบประมาณ

งบประมาณ จำนวนทั้งสิ้น 90,000 บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน) โดยเบิกจากแผนงานพื้นฐาน ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผลผลิตเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกร ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตร ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพทางการเกษตร พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่

1) ค่าสมนาคุณวิทยากร	เป็นเงิน	33,600 บาท
2) ค่าอาหาร	เป็นเงิน	34,000 บาท
3) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	เป็นเงิน	7,140 บาท
4) ค่ายานพาหนะเดินทาง	เป็นเงิน	10,700 บาท
5) ค่าวัสดุฝึกอบรม	เป็นเงิน	1,230 บาท
6) ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	เป็นเงิน	980 บาท
7) ค่ากระเป่าที่ใช้บรรจุเอกสารสำหรับผู้รับการสัมมนา	เป็นเงิน	870 บาท
8) ค่าของสมนาคุณในการจัดงาน	เป็นเงิน	890 บาท
9) พิธีเปิด-ปิด	เป็นเงิน	590 บาท
	รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	90,000 บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน)

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับ

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสถาบันเกษตรกรระดับอำเภอ/จังหวัดมีความตระหนักถึงความสำคัญของงานสถาบันเกษตรกรต่อการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร

9.2 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสถาบันเกษตรกรระดับอำเภอ/จังหวัดมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสถาบันเกษตรกร

9.3 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสถาบันเกษตรกรระดับอำเภอ/จังหวัดสามารถสร้างทีมงานการทำงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกรในระดับพื้นที่ได้

10. ผู้เสนอโครงการ

นางสาวสุดารัตน์ สุตจินดา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

11. ผู้เห็นชอบ/ผู้อนุมัติโครงการ

นายวีระศักดิ์ สุขทอง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

12. วิทยากร

1. ดร. ธาณินทร์ คงศิลา	หัวหน้าภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นายเศกฤทธิ์ ทองยี่สุน	พนักงานพัฒนาลูกค้าประจำฝ่ายกิจการสาขาภาคตะวันตก
3. ว่าที่ พ.ต. สุเนตร ทองดี	พัฒนาการจังหวัดกาญจนบุรี
4. นางเปรมปรี อุบลไทร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
5. นางศศิธร ชาญประเสริฐ	เกษตรอำเภอพ่อพลอย
6. นายอุทิศ ดวงผาสุก	วิทยากรกระบวนการ
7. นายวีระพงษ์ มาณะกาด	วิทยากรกระบวนการ
8. นายบุญวัฒน์ ไทรย้อย	วิทยากรกระบวนการ
9. นายสมเกียรติ วิจิตรประเสริฐ	อดีตผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร
10. นายแรม เชียงกา	ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร
11. นางสาวณัฐสุดา จันบางยาง	ผู้แทนเครือข่ายเยาวชนเกษตร
12. นางสาวจตุพร อินทรโสภา	ผู้แทนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
13. นางสาวปริญญารัตน์ ภูศิริ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
14. นายเสนอ ชูจันทร์	อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

13. สถานที่ศึกษาดูงาน

1. กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านท่าหุ่ม ตำบลวังด้ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมะขามทอง ตำบลตะคร้ำเอน อำเภอด่านมะกอก จังหวัดกาญจนบุรี
3. กลุ่มตีปลีแปลงใหญ่ตำบลรางสาลี่ ตำบลรางสาลี่ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

กำหนดการ

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ 2561

หลักสูตร นักจัดการงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

ระหว่างวันที่ 17 – 19 มกราคม 2561

ณ ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรกรอาเซียน อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

วันที่ 17 มกราคม 2561

- เวลา 08.30 – 09.00 น. - ลงทะเบียน / รายงานตัว/พิธีเปิด
- เวลา 09.00 – 12.00 น. - บรรยาย หัวข้อ “กลุ่มและองค์กรเกษตรกรในงานส่งเสริมการเกษตร”
โดย ดร. ธาณินทร์ คงศิลา หัวหน้าภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร
- เวลา 12.00 – 13.00 น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 13.00 – 16.00 น. - อภิปราย หัวข้อ “เทคนิคการสร้างและพัฒนากลุ่มองค์กรเกษตรกร”
โดย * เจ้าหน้าที่ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
* เจ้าหน้าที่จากสำนักพัฒนาชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี
* เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานกลุ่มยุวเกษตรกร
* เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพ
ดำเนินรายการโดย
วิทยากรจากศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรกรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี
- เวลา 16.00 – 20.00 น. - กิจกรรม “สร้างทีม สร้างเครือข่าย พี่น้องนักส่งเสริม”

วันที่ 18 มกราคม 2561

- เวลา 08.00 – 09.00 น. - บรรยาย หัวข้อ “เทคนิคการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกรให้ประสบความสำเร็จ”
โดย นายสมเกียรติ วิจิตรประเสริฐ อดีตผอ. กลุ่มงานพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร
- เวลา 09.00 – 12.00 น. - อภิปราย หัวข้อ “มุมมองการรวมและพัฒนากลุ่มองค์กรโดยเกษตรกร”
โดย * ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร
* ผู้แทนเครือข่ายเยาวชนเกษตรกร
* ผู้แทนกลุ่มแม่บ้าน
ดำเนินรายการโดย
วิทยากรจากศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรกรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี
- เวลา 12.00 – 13.00 น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 13.00 – 17.00 น. - กิจกรรม แบ่งกลุ่ม “ศึกษากลุ่ม”

สรุปผลโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ 2561
หลักสูตร นักจัดการงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

วันที่ 17 มกราคม 2561

- ลงทะเบียนรายงานตัว และพิธีเปิดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ 2561 หลักสูตร นักจัดการงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

ประธานในพิธีเปิดโครงการ ฯ: นายวิระศักดิ์ สุขทอง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมเยาวชนชนเกษตรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี

บรรยาย หัวข้อ “กลุ่มและองค์กรเกษตรกรในงานส่งเสริมการเกษตร”

วิทยากร: ดร. ธาณินทร์ คงศิลา หัวหน้าภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 เป้าหมาย: เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มและองค์กรเกษตรกรในงานส่งเสริมการเกษตร และ
 วิธีการทำงานกับกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย

กระบวนการ

1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้
2. การซักถามแลกเปลี่ยน และ เปิดเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

อภิปราย หัวข้อ “เทคนิคการสร้างและพัฒนากลุ่มองค์กรเกษตรกร”

- วิทยากร:
1. นายเศกฤทธิ ทองยี่สุน พนักงานพัฒนาลูกค้าประจำฝ่ายกิจการสาขาภาคตะวันตก (ตัวแทนจากภาครัฐวิสาหกิจที่ทำงานกับกลุ่มเกษตรกร)
 2. ว่าที่ พ.ต. สุเนตร ทองดี พัฒนาการจังหวัดกาญจนบุรี (ตัวแทนจากภาครัฐที่ทำงานกับกลุ่มเกษตรกร)
 3. นางเปรมปรี อุบลไทร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ (ตัวแทนจากกรมส่งเสริมการเกษตรที่ทำงานกับกลุ่มยุวเกษตรกร)
 4. นางศศิธร ชาญประเสริฐ เกษตรอำเภอบ่อพลอย (ตัวแทนจากกรมส่งเสริมการเกษตรที่ทำงานกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร)

เป้าหมาย: เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนามีความรู้และได้รับเทคนิคต่างๆ จากหลากหลายหน่วยงานเพื่อนำไปปรับใช้กับกลุ่มองค์กรเกษตรกร จากตัวแทนแต่ละหน่วยงานซึ่งทำงานกับกลุ่มองค์กรเกษตรกร และสามารถตัวอย่างของปัญหา อุปสรรค รวมถึงวิธีการแก้ไขปัญหา ไปปรับปรับใช้กับกลุ่มองค์กรเกษตรกรในแบบของการทำงานแต่ละท่าน

กระบวนการ

- ตั้งเวทีอภิปรายกลุ่ม
- วิทยากรแต่ละท่านเล่าประสบการณ์การทำงานกับกลุ่มองค์กรเกษตรกรโดยผู้ดำเนินรายการ เปิดประเด็นคำถาม
- การซักถามแลกเปลี่ยน

ประเด็นที่ได้จากการอภิปรายกลุ่ม หัวข้อ “เทคนิคการสร้างและพัฒนากลุ่มองค์กรเกษตรกร”

ประเด็นสำคัญจาก นายเศกฤทธิ ทองยี่สุน พนักงานพัฒนาลูกค้าประจำฝ่ายกิจการสาขาภาคตะวันตก

1. ต้องมีเป้าหมายและแผนการทำงานที่ชัดเจน
2. สร้างการรับรู้เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน
3. สร้างสมาชิกรุ่นใหม่เพื่อให้สืบทอด
4. เจ้าหน้าที่ต้องเข้าพื้นที่อย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความคุ้นเคย

ประเด็นสำคัญจาก ว่าที่ พ.ต. สุเนตร ทองดี พัฒนาการจังหวัดกาญจนบุรี

1. เจ้าหน้าที่ต้องมีส่วนร่วมกับชุมชน
2. เกษตรกรต้องมีความต้องการในการรวมกลุ่ม

3. ให้กลุ่มได้มีส่วนในการคิดและตัดสินใจเองเน้นการมีส่วนร่วม

ประเด็นสำคัญจาก นางเปรมปรี อุบลไทร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

การดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกรให้ประสบผลสำเร็จ เจ้าหน้าที่ต้องรู้บทบาท และหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานยุวเกษตรกร คือ “กระบวนการกลุ่ม” รู้ขั้นตอนการดำเนินงาน คือ

1. ศึกษาสภาพการณ์หรือการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อค้นหาปัญหาหรือความต้องการ
2. วิเคราะห์ทำความเข้าใจข้อมูลรวบรวมได้เพื่อหาความเป็นไปได้ที่จะแก้ไขปัญหาความต้องการ
3. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการ
4. จัดทำแผนการปฏิบัติงานตอบสนองวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
5. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงาน มีการติดตามและประเมินผลความก้าวหน้า และความสำเร็จของงาน

เพื่อนำกลับไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนหรือปรับปรุงงานในขั้น เริ่มต้นบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ต่องานยุวเกษตรกร การดำเนินงานยุวเกษตรกรให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ จะต้องยึดหลักการของกระบวนการวางแผนงานในการแสดงบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญต่างๆ ต่องานยุวเกษตรกร โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความจำเป็นและความเป็นไปได้อันจะจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกร
2. กำหนดแนวทางและเป้าหมายจำนวนกลุ่มที่จะดำเนินการจัดตั้ง
3. กระตุ้นบุคคลเป้าหมายให้เห็นความจำเป็นและเกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม
4. ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกร
5. ศึกษาปัญหาและความต้องการของกลุ่มยุวเกษตรกรที่อยู่ในความรับผิดชอบ
6. กำหนดแนวทางและเป้าหมายการส่งเสริมกลุ่มยุวเกษตรกร ทั้งด้านวิชาการ และด้านเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
7. จัดทำทะเบียนและรายงานการจัดตั้งกลุ่ม ตลอดจนความเคลื่อนไหวและความสำเร็จของการดำเนินงานยุวเกษตรกร
8. บริการความรู้การจัดตั้ง การดำเนินงานกลุ่ม และวิชาการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานยุวเกษตรกร
9. จัดประชุม สัมมนา และฝึกอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานยุวเกษตรกร
10. เยี่ยมเยียน ติดตาม และนิเทศงานยุวเกษตรกร
11. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานยุวเกษตรกร
12. ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับ ท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร
13. รวบรวมและจัดสรรทรัพยากร โดยเฉพาะเอกสาร วัสดุและอุปกรณ์การเกษตร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร
14. การฝึกปฏิบัติงานและกิจกรรมของยุวเกษตรกร
15. ร่วมการประชุมคณะกรรมการองค์การบริหารสวนตำบล (อบต.) ในท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับงานยุวเกษตรกร
16. จัดทำระบบการเก็บข้อมูลและการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางด้านการเกษตร และการตลาดสนับสนุนงานยุวเกษตรกร

17. ประสานงานและกิจกรรมของกลุ่มต่างๆ เป็นสถาบันเกษตรกรให้อี้อำนวย สนับสนุนซึ่งกันและกัน บทบาทและหน้าที่ต่อการดำเนินงานขบวนการของเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ จะมีรายละเอียดหรือความเข้มข้นเน้นหนักที่แตกต่างกัน และมีความเป็นไปได้ที่บทบาทและหน้าที่อื่นๆ อีกที่อยู่นอกเหนือแนวทางที่ได้เสนอไว้แล้วข้างต้น ซึ่งจะขึ้นอยู่กับสภาวการณ์ความจำเป็น หรือสภาพท้องถิ่นที่ปรากฏอยู่ขณะที่เป็นปัจจุบันนั้น

ประเด็นสำคัญจาก นางศศิธร ชาญประเสริฐ เกษตรอำเภอบ่อพลอย

1. เจ้าหน้าที่ที่สามารถกลมกลืนกับกลุ่มเกษตรกร ทำให้เกษตรกรยอมรับและรู้สึกไว้วางใจให้เป็นคนในชุมชน
2. เจ้าหน้าที่ต้องไม่ยุ่งเกี่ยวและแสดงความคิดเห็น ทางการเมืองท้องถิ่น เรื่องเงิน รวมทั้งไม่หนีภาษี สมาชิกในกลุ่ม
3. โปร่งใสและมีผลประโยชน์ร่วมกัน
4. สร้างเครือข่ายโดยสมาชิกกลุ่มเก่าดูแลให้คำแนะนำกลุ่มใหม่ที่เพิ่งเริ่มก่อตั้ง

กิจกรรม หัวข้อ “สร้างทีม สร้างเครือข่าย พี่น้องนักส่งเสริม”

วิทยากร:	1. นายอุทิศ ดวงผาสุก	วิทยากรกระบวนการ
	2. นายวีระพงษ์ มาจะกาด	วิทยากรกระบวนการ
	3. นายบุญวัฒน์ ไทรย้อย	วิทยากรกระบวนการ

เป้าหมาย: สร้างทีมและเครือข่ายการทำงานส่งเสริมการเกษตรกับสถาบันเกษตรกร ละลายพฤติกรรมและสร้างการมีส่วนร่วม การคิดและการทำงานเป็นทีม

กระบวนการ

- ทำกิจกรรมต่อแผ่นสี่เหลี่ยมจากชิ้นส่วนของคนในกลุ่มให้สำเร็จ
- กิจกรรมสรุปบทเรียน การมีส่วนร่วมในการทำงาน และการทำงานเป็นทีม
- กิจกรรมละลายพฤติกรรม ได้แก่ ร้องเพลงทำกิจกรรมร่วมกัน

วันที่ 18 มกราคม 2561

บรรยาย หัวข้อ “เทคนิคการดำเนินงานกลุ่มเยาวชนเกษตรกรให้ประสบความสำเร็จ”

วิทยากร: นายสมเกียรติ วิจิตร์ประเสริฐ อดีตผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนากลุ่มเยาวชนเกษตรกร

เป้าหมาย: เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนาสามารถนำเทคนิควิธีการดำเนินงานกลุ่มเยาวชนเกษตรกรไปปรับใช้ในการทำงานกับกลุ่มเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตรงตามเป้าหมาย

กระบวนการ

- บรรยายและเปิดเวทีแลกเปลี่ยน
- ชักถามข้อสงสัย
- เล่นเกมส์ ลงทะเบียนในแฟมเพจ “ที่ปรึกษาเยาวชนเกษตรกร” แจกรางวัลแก่ผู้เข้าอบรมที่เข้าไปลงทะเบียน จำนวน 4 คนแรก

อภิปราย หัวข้อ “มุมมองการรวมและพัฒนากลุ่มองค์กรโดยเกษตรกร”

วิทยากร:	1. นายแรม เชียงกา	ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร
	2. นางสาวณัฐสุดา จันบางยาง	ผู้แทนเครือข่ายเยาวชนเกษตรกร
	3. นางสาวจตุพร อินทรโสภาก	ผู้แทนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

เป้าหมาย: เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนาได้ฟังภาพสะท้อนจากกลุ่มเกษตรกรเพื่อเป็นหลักคิดในการทำงานกับกลุ่ม รวมถึงทราบความต้องการจากกลุ่มเกษตรกรว่าต้องการอะไร มีปัญหาใดบ้างที่ทางกลุ่มต้องการได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้นำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปปรับใช้กับการทำงานต่อไป มีผลทำให้การทำงานกับกลุ่มเกิดประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

กระบวนการ

- ตั้งเวทีอภิปรายกลุ่ม
- วิทยากรแต่ละท่านเล่าถึงขั้นตอนการรวมกลุ่ม ปัญหาและอุปสรรคจากการรวมกลุ่ม และการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่
- การซักถามแลกเปลี่ยน

ประเด็นสำคัญที่ได้จาก อภิปราย หัวข้อ “มุมมองการรวมและพัฒนากลุ่มองค์กรโดยเกษตรกร”

วิทยากร

นายแรม เชียงกา ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร

1. ควรใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยส่งเสริมและพัฒนากลุ่ม เปิดรับความรู้อยู่เสมอ
2. แนวคิดในการพัฒนาต้องมีแบบแผนที่ชัดเจน
3. มีการเก็บข้อมูลพื้นฐานของกลุ่ม
4. ใช้ปัญหาในพื้นที่มาสร้างการพัฒนา
5. สร้างกติการ่วมกันในกลุ่ม
6. คณะกรรมการต้องมีความสามัคคี
7. ไม่นับวิชาการ เน้นข้อมูลที่เข้าใจง่าย

วิทยากร

นางสาวณัฐสุดา จันบางยาง ผู้แทนเครือข่ายเยาวชนเกษตร

1. เจ้าหน้าที่ต้องเข้าถึงเกษตรกร
2. สร้างประสบการณ์ให้กับเกษตรกร
3. สร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรด้วยกัน
4. ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
5. สร้างผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าและตลาด

วิทยากร นางสาวจตุพร อินทรโสภณ ผู้แทนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

1. กลุ่มต้องสร้างกฎระเบียบปฏิบัติให้สมาชิกในกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มต้องมีความเข้มแข็ง
3. เจ้าหน้าที่ต้องมีความเอาใจใส่ เข้าถึงกลุ่ม ไม่ขาดการติดต่อ
4. มีการประชุมและอบรมโดยเน้นการดำเนินการในสถานที่จริง

กิจกรรม แบ่งกลุ่ม “ศึกษาดูงาน”

เป้าหมาย:

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนผู้เข้ารับการสัมมนาให้มีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่ม
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากสถานที่จริง ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน
3. เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา

การทำงานกับ

กลุ่มและองค์กรเกษตรกร

สถาบันเกษตรกร

กระบวนการ

- แบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม จับฉลากเพื่อเลือกกลุ่มศึกษาดูงาน ได้แก่

1. กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านท่าห่ม ตำบลวังดั่ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมะขามทอง ตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
3. กลุ่มตีปลีแปลงใหญ่ตำบลรางสาลี่ ตำบลรางสาลี่ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

- กลับมาสรุปบทเรียนเพื่อเตรียมนำเสนอ

ศึกษาดูงาน “กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านท่าห่ม ตำบลวังดั่ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี”

ประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาดูงาน “กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านท่าทุ้ม ตำบลวังด้ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี”

ประวัติของกลุ่ม

กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านท่าทุ้ม ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2553 โดยการสนับสนุนของสำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรีสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองกาญจนบุรี และกรมพัฒนาที่ดิน โดยสำนักงานเกษตรได้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์และให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับโรคและแมลง ในส่วนของหน่วยงานกรมพัฒนาที่ดินสนับสนุนด้านปุ๋ยหมักและน้ำสกัดชีวภาพ สมาชิกเริ่มก่อตั้งมีจำนวน 80 คน ปัจจุบันสมาชิกเป็นเยาวชนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นส่วนใหญ่ และมีสมาชิกทั้งสิ้น 34 คน

คณะกรรมการกลุ่ม

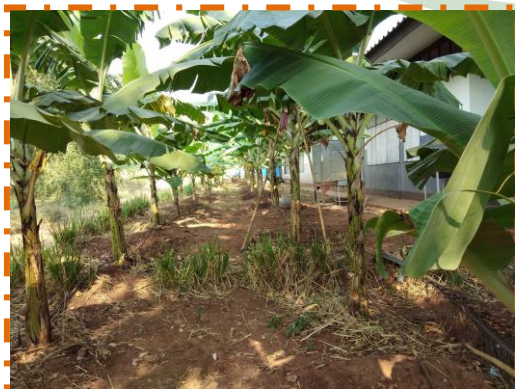
- สมาชิกทำการเสนอชื่อคณะกรรมการและลงคะแนนโหวตเพื่อรับรองคณะกรรมการกลุ่ม
- การประชุมกลุ่ม ทำการประชุมกลุ่มเดือนละ 2 ครั้ง

กิจกรรมของกลุ่ม ประกอบด้วย

กิจกรรมทางการเกษตร

1. ปลุกกล้วยหอมทอง
2. เลี้ยงปลา ได้แก่ ปลานิล ปลาตะเพียน ปลาแรด และปลาดุก
3. เลี้ยงหมูหลุม
4. ปลุกผักและข้าวโพด
5. เพาะเห็ด
6. เลี้ยงไก่ไข่
7. เลี้ยงจิ้งหรีด
8. ทำน้ำสกัดชีวภาพ ได้แก่ น้ำยาเอนกประสงค์ สมุนไพรไล่แมลง ฮอว์โมนไข่

กิจกรรมด้านเคหกิจเกษตร ได้แก่ การทำขนมปัง

การจัดการผลประโยชน์ของกลุ่ม

- ทำบัญชีกลุ่ม
- การจัดการผลตอบแทนโดยการแบ่งปันผลผลิต และการเลี้ยงสมาชิกด้วยผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

กฎระเบียบ/ข้อบังคับของกลุ่ม

- สมาชิกต้องมีความรับผิดชอบและมีมารยาทที่ดี

ปัญหาและอุปสรรค

- ที่ปรึกษา ไม่มีเวลาและมีกิจกรรมมากเกินไป
- สมาชิก ไม่มีเวลา มีกิจกรรมมากที่ต้องปฏิบัติ สมาชิกไม่รู้จักหน้าที่ และขาดองค์ความรู้ที่

สำคัญในการทำกิจกรรมกลุ่ม

- กิจกรรมทางการเกษตร พบโรคและแมลงในการทำกิจกรรมด้านการเกษตร และราคา

ผลผลิตตกต่ำ

การแก้ไข้ปัญหา

- เจ้าหน้าที่ต้องให้ความรู้ด้านการเกษตร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่ม
- สมาชิกต้องเพิ่มความรับผิดชอบต่อกลุ่ม
- เมื่อพบโรคและแมลง จำเป็นต้องลดราคาในการจำหน่ายและเพิ่มเป็นของแถมให้กับลูกค้า

ศึกษาดูงาน “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมะขามทอง ตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี”

ประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาดูงาน “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมชาวมอง ตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี”

1. ความเป็นมาของกลุ่ม

- ชุมชนมีผู้ว่างงานจึงได้ทำการจัดตั้งกลุ่มเพื่อหารายได้
- เห็นคุณค่าความสำคัญของผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีรายได้หาเลี้ยงตนเอง
- เป็นการนำเอาภูมิปัญญาดั้งเดิมจากบรรพบุรุษมาประยุกต์ใช้สร้างอาชีพและรายได้ให้กับ

ชุมชน

2. การคัดเลือกประธานและคณะกรรมการกลุ่ม

- มีการจัดประชุมกลุ่มเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี

- มีการแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจนโดยสมาชิกทุกคนสามารถหน้าที่แทนกันได้

3. กิจกรรมหลักของกลุ่ม

- ผลิตหมีกรอบสมุนไพร ตราพรหมสร
- ผลิตกรอบเค็ม ตราพรหมสร

4. การบริหารจัดการผลประโยชน์ของกลุ่ม

- กลุ่มมีสมาชิกทั้งหมด 72 ราย โดยมีการระดมทุนจากสมาชิก

- ปัจจุบันมีเงินทุนหมุนเวียน ทั้งสิ้น 100,000 บาท

- มีการปันผลให้สมาชิกปีละ 1 ครั้ง

- มีการบริหารเงินเพื่อปันผลให้สมาชิก โดยใช้รูปแบบระบบบริษัทเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สมาชิกที่ใช้แรงงานและไม่ใช้แรงงาน

5. กฏระเบียบ กติกา

- มีกฏระเบียบและมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมกฏระเบียบให้เหมาะสมเพื่อให้กลุ่มสามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่นโดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโดยใช้มติที่ประชุม

6. ปัญหาและอุปสรรค

- ราคาวัตถุดิบทางการเกษตร ไม่คงที่
- การขัดแย้งทางความคิดของสมาชิกในกลุ่ม

7. วิธีที่ใช้ในการแก้ปัญหา

- ใช้สติวิเคราะห์ ใช้ความอดทน พึ่งพาตนเองให้ได้ก่อน

และมีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า โดยมีหน่วยงานภาครัฐคอยให้การส่งเสริมและสนับสนุน

ศึกษาดูงาน “กลุ่มดีเปลี่ยนแปลงใหญ่ตำบลรางสาส์ ตำบลรางสาส์ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี”

ประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาดูงาน “กลุ่มดีเปลี่ยนแปลงใหญ่ตำบลรางสาส์ ตำบลรางสาส์ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี”

1. จุดเริ่มต้นการจัดตั้งกลุ่ม

- เดิมเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน ได้มีการศึกษาดูงานจากต่างจังหวัดและเริ่มมีการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางในการแก้ปัญหา จึงดำเนินการจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรอง และเพิ่มรายได้และความรักความสามัคคีของคนในชุมชน

2. วิธีการคัดเลือกประธานและคณะกรรมการกลุ่ม

- แต่งตั้งคณะกรรมการตามความเหมาะสมโดยขอมติจากที่ประชุมของสมาชิกเพื่อลงมติคณะกรรมการ

3. กิจกรรมหลักของกลุ่ม

- ผลิตดีปลีอบแห้ง

4. การบริหารจัดการกลุ่มและการจัดการผลประโยชน์ของกลุ่ม

- รับซื้อและรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกต่อรองพ่อค้าคนกลาง กำไรปันผลสู่สมาชิก

5. กฎระเบียบและกติกาของกลุ่ม

- ไม่มีกฎระเบียบแบบแผนที่ตายตัว

6. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

- สมาชิกยังไม่เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม

- กลุ่มขาดเงินทุนหมุนเวียน

-

7. วิธีแก้ไข้ปัญหา

- พูถถึงควมสำคัถของการรวมกลุ่มให้สมาชิกรับทราบและทำควมเข้าใจร่วมกัน
- เตรียมแผนเสนอของบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ

กิจกรรมสรุประเด็นสำคัถหลังจกการศึกษาดูงาน

กระบวนการ รวมกลุ่มแต่ละกลุ่ม และสรุประเด็นสำคัถจากการศึกษาดูงานเพื่อเตรียมนำเสนอ

วันที่ 19 มกราคม 2561

กิจกรรมสรุปทเรียน

เป้าหมาย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนานำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเป็นการเพิ่มพูนความรู้จากประสบการณ์จริง

กระบวนการ - ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอประเด็นสำคัญจากการศึกษาดูงาน
- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและซักถาม

บรรยาย หัวข้อ “เทคนิคเครื่องมือสื่อสารกับกลุ่มและองค์กรเกษตรกร”

วิทยากร: นางสาวปริญญารัตน์ ภูศิริ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มวิจัยด้านส่งเสริมการเกษตร กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

เป้าหมาย: เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนาสามารถนำเทคนิคและเครื่องมือที่ใช้ในงานส่งเสริมไปปรับใช้เมื่อต้องเข้าพบกลุ่มได้

กระบวนการ

- บรรยายและเปิดเวทีแลกเปลี่ยน
- ซักถามข้อสงสัย
- กิจกรรมเล่นเกมส์ประกอบเพลง

บรรยาย หัวข้อ “การจัดตั้งและการดำเนินงานกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ”

วิทยากร: นายเสนอ ชูจันทร์ อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าหมาย: เพื่อให้ผู้เข้ารับการสัมมนาได้ฟังประสบการณ์การทำงานกับกลุ่มและเทคนิควิธีการต่างๆ ในการแก้ปัญหา และนำหลักคิดไปปรับใช้กับการทำงานโดยตรงได้

กระบวนการ

- บรรยายและเปิดเวทีแลกเปลี่ยน
- ชักถามข้อสงสัย

กิจกรรม “พิธีปิดและมอบใบประกาศ”

โดย นายเสนอ ชูจันทร์ อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ผลการประเมินความความรู้และพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

หัวข้อการประเมิน	ร้อยละความรู้และความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [1. กลุ่มและองค์กรเกษตรกรในงานส่งเสริมการเกษตร]	25.0	68.8	6.2	-	-
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [2. เทคนิคการสร้างและพัฒนากลุ่มองค์กรเกษตรกรความรู้เกี่ยวกับกลุ่มและองค์กรเกษตรกรในงานส่งเสริมการเกษตร]	31.3	62.5	6.2	-	-
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [3. เทคนิคการสร้างทีม สร้างเครือข่าย พี่น้องนักส่งเสริม]	25.0	68.8	6.2	-	-
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [4. มุมมองการรวมและพัฒนากลุ่มองค์กรโดยเกษตรกร]	43.7	56.3	-	-	-
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [5. แบ่งกลุ่มศึกษาดูงาน]	31.3	68.7	-	-	-
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [6. เทคนิคเครื่องมือสื่อสารกับกลุ่มและองค์กรเกษตรกรกิจกรรม]	25.0	68.8	6.2	-	-
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [7. การจัดตั้งและการดำเนินงานกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ]	31.3	62.5	6.2	-	-
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [8. ท่านคิดว่าโครงการนี้ มีประโยชน์กับท่านเพียงใด]	43.8	50.0	6.2	-	-
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [9. ท่านคิดว่าสามารถเอาความรู้จากการเข้าร่วมการอบรมครั้งนี้ไปปฏิบัติจริงได้]	31.3	62.5	6.2	-	-
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [10. ท่านมีความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม]	43.8	56.7	-	-	-
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [11. ระยะเวลาในการอบรมสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร]	25.0	75.0	-	-	-
ระดับการนำความรู้ไปปฏิบัติ [12. ท่านคิดว่าโครงการนี้ มีประโยชน์อยากให้จัดขึ้นอีกในปีต่อไป]	31.0	62.6	6.4	-	-
ระดับความพึงพอใจ [หัวข้อบรรยายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์]	43.7	56.3	-	-	-
ระดับความพึงพอใจ [เทคนิคการนำเสนอของวิทยากร]	25.0	68.7	6.3	-	-
ระดับความพึงพอใจ [ห้องประชุม]	43.8	50.0	6.7	-	-
ระดับความพึงพอใจ [อาหารและเครื่องดื่ม]	25.0	50.0	25.0	-	-
ระดับความพึงพอใจ [การบริการและการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่]	43.8	43.7	12.5	-	-
ระดับความพึงพอใจ [หอพัก]	12.5	81.2	6.3	-	-

➤ ข้อเสนอแนะโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ 2561

หลักสูตร นักจัดการงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

- ควรเพิ่มระยะเวลาในการอบรมให้มากกว่านี้เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา

แบบประเมินความรู้และความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการฯ

<https://goo.gl/forms/GWzN9QE6laagMu6i2>

คณะผู้จัดทำ

นายวีระศักดิ์ สุขทอง

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี
ประธานคณะผู้จัดทำ

นางสาวสุดารัตน์ สุดจินดา

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เลขาธิการผู้จัดทำ

นางสุกัญญา เนตรสุวรรณ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

นางสาวเอื้อมมาภา ประเสริฐวิเศษ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางนงรัก เทล่วัดนวรรณ

เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี

นายยุทธนา วิเศษสิงห์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคผนวก

กรมส่งเสริมการเกษตร

แนวทางการดำเนินงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

ของกรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจที่สำคัญในด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันพัฒนาความรู้ความสามารถทางการเกษตรที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพการเกษตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในอันที่จะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตร จึงเห็นสมควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรขึ้น มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการสนับสนุนให้มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

สนับสนุนให้มีเกษตรกรมีการรวมกลุ่มของเกษตรกรขึ้นในระดับหมู่บ้านหรือตำบล โดยความสมัครใจ

- 1.1 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร
- 1.2 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรร่วมกันแก้ไขปัญหาการผลิต การแปรรูป และการตลาด
- 1.3 เพื่อเป็นศูนย์กลางรับความรู้ในการถ่ายทอดวิชาการไปสู่เกษตรกร
- 1.4 เพื่อใช้กระบวนการกลุ่มในการพัฒนาเกษตรกรให้มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ สามารถพึ่งพาตนเองได้

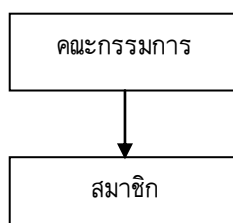
2. ชื่อของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

ชื่อกลุ่มให้ใช้ชื่อขึ้นต้นด้วยคำว่า "กลุ่ม" แล้วตามด้วยชื่อกิจกรรมหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่ม เช่น กลุ่มฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร กลุ่มปลูกพืชหมุนเวียน กลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น เป็นต้น

3. การสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม

3.1 การจัดโครงสร้างกลุ่ม

- โครงสร้างของกลุ่ม สนับสนุนให้กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรมีการจัดโครงสร้างองค์กรของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของขนาดและกิจกรรมของกลุ่ม โดยพิจารณาให้เป็นโครงสร้างง่าย ๆ ที่กลุ่มสามารถปฏิบัติได้จริง ประกอบด้วย 2 ส่วนเป็นอย่างน้อย คือ

3.2 สมาชิกของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

3.2.1 คุณสมบัติสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร มีดังนี้

- (1) ประกอบอาชีพหรือกิจกรรมด้านการเกษตรในตำบลเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน
- (2) มีปัญหาหรือความต้องการคล้ายคลึงกัน
- (3) มีความสนใจ และเข้าร่วมในกิจกรรมของกลุ่มด้วยความสมัครใจ

3.2.2.1 การเข้าเป็นสมาชิกและออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ดำเนินการดังนี้

- (1) เกษตรกรผู้สนใจยื่นความประสงค์ในการสมัครหรือลาออกต่อประธาน หรือ เลขาธิการกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร
- (2) ประธานหรือ เลขาธิการกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร พิจารณาการสมัครหรือ ลาออกเสนอต่อคณะกรรมการ
- (3) คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ และแจ้งให้ที่ประชุมรับทราบ

3.2.3 บทบาทหน้าที่ของสมาชิก

- (1) เข้าร่วมการประชุมและแสดงข้อคิดเห็น
- (2) ให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการดำเนินงานต่าง ๆ ของกลุ่ม
- (3) นำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงอาชีพเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่น
- (4) ร่วมกำหนดและปฏิบัติตามระเบียบของกลุ่ม

3.3 คณะกรรมการของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

3.3.1 คณะกรรมการกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้พิจารณาหน้าที่ตามความเหมาะสมของกิจกรรม ซึ่งอาจประกอบด้วย กรรมการอย่างน้อย 3 คน เพื่อเป็นประธาน เลขาธิการ เภรียญิก และอาจมีตำแหน่งอื่น ๆ ตามมติที่ประชุมกลุ่ม

3.3.2 การคัดเลือกคณะกรรมการ ให้คัดเลือกโดยใช้หลักประชาธิปไตย ให้สมาชิกเป็นผู้คัดเลือก รวมทั้งควรกำหนดวาระการเป็นกรรมการ เช่น คราวละ 2 ปี หรือเป็นไปตามมติที่ประชุมสมาชิกกำหนด

3.3.3 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ มีดังนี้

- (1) ร่างระเบียบ กฎ ข้อบังคับกลุ่ม โดยความเห็นชอบของสมาชิกกลุ่ม
- (2) จัดให้สมาชิกมาประชุม แสดงความคิดเห็นและวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับกิจกรรมของกลุ่ม
- (3) จัดให้มีบริการแก่สมาชิกในด้านต่าง ๆ เช่น ปัจจัยการผลิต โครงการ ข้อมูล ข่าวสาร
- (4) ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3.4 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละตำแหน่ง

(1) บทบาทหน้าที่ของประธาน

- เป็นประธานในที่ประชุม
- จัดทำแผนการดำเนินงานของกลุ่มร่วมกับคณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของสมาชิก
- กระจายข่าวสารไปสู่สมาชิก
- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ปฏิบัติตามมติที่ประชุม

(2) บทบาทหน้าที่ของเลขาธิการ

- จัดทำรายงานการประชุมและจดบันทึกต่าง ๆ
- ติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการและสมาชิก
- ปฏิบัติตามที่ประธานและที่ประชุมกลุ่มมอบหมาย

(3) บทบาทหน้าที่ของเหรัญญิก

- จัดทำบัญชีการรับ-จ่ายเงินของกลุ่ม
- เก็บรักษาเงินของกลุ่ม
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ประชุมมอบหมาย

3.4 การดำเนินงานของกลุ่ม

ให้สนับสนุนกลุ่มให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนให้กลุ่มมีการดำเนินการดังนี้

3.4.1 มีแผนงานกิจกรรมการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของกลุ่ม

ให้มีการสนับสนุนเวทีการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มในการวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการด้านการเกษตร และจัดทำแผนการดำเนินงานของกลุ่ม

3.4.2 มีการสะสมทุนของกลุ่ม

ให้สนับสนุนให้กลุ่มเกิดการสะสมทุนของกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแหล่งทรัพยากรหลัก ในการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม เช่น การออกหุ้น รับบริจาค จัดหาแหล่งเงินทุน การอุดหนุน เป็นต้น

3.4.3 มีการพัฒนาความสามารถของสมาชิก

โดยสนับสนุนให้กลุ่มจัดกิจกรรมการศึกษาดูงาน จัดประชุม อบรม หรือจัดหาวิทยากร มาให้ความรู้แก่สมาชิก

3.4.4 การประชุมของกลุ่ม

(1) ให้มีการประชุมสมาชิกอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอตามความเหมาะสม เพื่อ

- รับทราบรายรับ-รายจ่าย และสถานการณ์การเงินของกลุ่ม

- อภิปรายปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกิจกรรมอาชีพการเกษตร
- วางแผนการดำเนินงานของกลุ่ม
- คัดเลือกกรรมการดำเนินงาน
- รับทราบการรับสมาชิกใหม่และออกจากกลุ่ม
- ติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่ม
- อื่น ๆ

(2) กรณีที่กลุ่มมีขนาดใหญ่ อาจแบ่งการประชุมออกเป็น 2 ระดับ คือ

- การประชุมคณะกรรมการ
- การประชุมสมาชิก โดยให้มีเนื้อหาครอบคลุมตาม (1)

3.5 ข้อบังคับกลุ่ม

สนับสนุนให้กลุ่มมีการจัดทำข้อบังคับกลุ่มหรือข้อตกลงหรือข้อกำหนด (ใช้ชื่ออะไรก็ได้) โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร โดยใช้ชื่อขึ้นต้นด้วยคำว่า "กลุ่ม" ตามด้วยชื่อกิจกรรมหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่ม
- (2) ที่ตั้งกลุ่ม เพื่อความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ โดยอาจใช้บ้านของประธานหรือสถานที่ที่สามารถติดต่อกับกลุ่มได้
- (3) วัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยสมาชิกช่วยกันกำหนดขึ้นเพื่อเป็นกรอบและบอกทิศทางการทำงานของกลุ่ม วัตถุประสงค์อาจมีเพียงอย่างเดียวหรือมากกว่าก็ได้ ขึ้นอยู่กับข้อตกลงของสมาชิกกลุ่ม
- (4) วิธีรับสมาชิกและให้สมาชิกออกจากกลุ่ม
- (5) คณะกรรมการ วิธีการคัดเลือก จำนวนคณะกรรมการ วาระการอยู่ในตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง

4 การจัดตั้งและการขอรับใบรับรองการจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

4.1 การจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร อาจเกิดขึ้นภายหลังการจัดเวทีเรียนรู้หรือเกิดจากปัญหาความต้องการของเกษตรกรเอง

4.2 กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่มีการจัดตั้งอยู่แล้วหรือจัดตั้งขึ้นใหม่ มีความประสงค์จะขอใบรับรองการจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ให้กลุ่มที่มีการรวมตัวกันตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ยื่นคำขอใบรับรองต่อเกษตรอำเภอผ่านนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบตำบลที่กลุ่มตั้งอยู่ พร้อมเอกสารดังต่อไปนี้

- (1) หนังสือคำขอใบรับรองการจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ตามแบบฟอร์มที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด
- (2) ข้อบังคับกลุ่มหรือข้อตกลงร่วมหรือข้อกำหนด
- (3) รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

(4) บัญชีรายชื่อสมาชิกกลุ่ม

(5) แผนงาน/กิจกรรมของกลุ่ม เช่น แผนการประชุมกลุ่มและคณะกรรมการ หรือ แผนการทำงานของกลุ่ม

4.3 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล พิจารณาตรวจสอบเอกสารเสนอเกษตรอำเภอ เพื่อขอออกใบรับรองการจัดตั้งกลุ่ม

4.4 ให้นายอำเภอและเกษตรอำเภอเป็นผู้ออกใบรับรองการจัดตั้งกลุ่ม

5 การเลิกกลุ่ม

5.1 การเลิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ควรเลิกกลุ่มเมื่อเหตุ ดังนี้

- (1) หากกลุ่มไม่มีการดำเนินกิจกรรม ไม่มีการประชุมติดต่อกัน 2 ปี
- (2) เมื่อมีสมาชิกเหลือน้อยกว่า 10 คน เป็นเวลามากกว่า 1 ปี
- (3) เมื่อที่ประชุมกลุ่มมีมติให้เลิกกลุ่ม

5.2 เมื่อกลุ่มนั้นต้องเลิก ให้ขีดชื่อออกจากบัญชีรายชื่อกลุ่มของสำนักงานเกษตรจังหวัด

6 การรายงานการจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

- อำเภอรายงานจังหวัด และจังหวัดรายงานกรมส่งเสริมการเกษตร ตามระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารข้อมูลสถานเกษตรกร ภายหลังจากออกใบรับรองการจัดตั้งกลุ่มแล้ว

กรมส่งเสริมการเกษตร

คำขอใบรับรองการจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

เขียนที่

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

เรียน เกษตรอำเภอบ้าน.....

ข้าพเจ้า (นาย,นาง,นางสาว).....

อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล

จังหวัด ได้รับมอบอำนาจจากกลุ่ม

เพื่อขอใบรับรองการจัดตั้งกลุ่มพ่อบ้านเกษตรกรพร้อมนี้ได้แนบหลักฐาน ดังนี้

- ข้อบังคับกลุ่ม จำนวน 1 ชุด
- รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 1 ชุด
- บัญชีรายชื่อสมาชิกกลุ่ม จำนวน 1 ชุด (ต้องมีสมาชิกอย่างน้อย 10 คนขึ้นไป)
- แผนงาน/กิจกรรมกลุ่ม จำนวน 1 ชุด

ลงชื่อ ผู้ได้รับมอบอำนาจ

(.....)

ตำแหน่ง

ได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการขอใบรับรองการจัดตั้งกลุ่มพ่อบ้านเกษตรกรแล้ว

เห็นสมควร

- อนุญาตให้จัดตั้งได้
- ไม่สมควรอนุญาต เพราะ

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

ตำบล อำเภอ

จังหวัด

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์
				

บัญชีรายชื่อสมาชิกกลุ่ม

ตำบล อำเภอ

จังหวัด

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่			พื้นที่การเกษตร				
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	ทำนา (ไร่)	ทำสวน (ไร่)	ทำไร่ (ไร่)	เลี้ยงโค (ตัว)	เลี้ยงหมู (ตัว)

หมายเหตุ ในช่องพื้นที่การเกษตร สามารถปรับให้เหมาะสมขึ้นอยู่กับกิจกรรมของกลุ่มแต่ละกลุ่ม ไม่จำเป็นต้องเหมือนแบบฟอร์ม

การจัดตั้งกลุ่มและดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

1. เพื่อให้แม่บ้านเกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่มใช้พลังความคิด กำลังกาย กำลังทรัพย์และจิตใจในการปรับปรุงยกระดับฐานะของสังคมเกษตรให้ดีขึ้นทุกวิถีทาง
2. เพื่อให้แม่บ้านเกษตรกร ซึ่งเป็นผู้ประกอบการเกษตรมีความรู้ด้านการผลิตการจัดการ สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ
3. เพื่อให้แม่บ้านเกษตรกรมีความรู้ด้านเทคนิคเกษตร ในการปรับปรุงความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้นและเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว
4. เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรช่วยกันแก้ไขปัญหาสังคมและดูแลสิ่งแวดล้อมชุมชนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประโยชน์ของการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

1. ทำให้มีการรวมกลุ่มทำงานกิจกรรมต่างๆ ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. ช่วยการตัดสินใจของแม่บ้านเกษตรกรและการมีส่วนร่วมในงานพัฒนาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
3. ช่วยให้แม่บ้านเกษตรกรได้พัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถสร้างสุขให้ครอบครัวชุมชนและสังคมได้รับความเชื่อถือจากองค์กรภาครัฐและเอกชน ในฐานะองค์กรตัวแทนของแม่บ้านเกษตรกรมากกว่าโดยลำพัง

นโยบายในการจัดตั้งกลุ่ม

กรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบายส่งเสริมสตรีในภาคเกษตรรวมตัวกันเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ให้ทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ในการเสริมสร้างเศรษฐกิจครัวเรือนเกษตรกร พัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม สามารถสร้างสุขให้ครอบครัวชุมชนสังคม

องค์ประกอบการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

การพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ให้เป็นองค์กรที่เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้จะประกอบด้วย การดำเนินงานร่วมกันโดยกระบวนการกลุ่ม การจัดทำกิจกรรมร่วมกันทั้งด้านการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม และการจัดการเงินทุน

การส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

การจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เกิดขึ้นได้ 2 ทางคือ

1. จัดตั้งโดยความริเริ่มของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1.1 เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานจัดการประชุมชี้แจงหัวหน้าครอบครัว แม่บ้านเกษตรกรและบุตรหลานของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ผลประโยชน์ของสมาชิกที่ได้รับ เป็นการหยั่งเสียงและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก และเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยต่างๆ จนเป็นที่แน่ใจว่าแม่บ้านเกษตรกรต้องการจัดตั้งกลุ่มขึ้น

1.2 แจกใบสมัครแก่ผู้สนใจ อธิบายวิธีการขอใบสมัครและให้เวลาอย่างน้อย 1 สัปดาห์ส่งใบสมัคร

1.3 การประชุมครั้งต่อไป เป็นการประชุมเฉพาะผู้ส่งใบสมัครและผู้สนใจเข้าร่วมประชุม และดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

2. การจัดตั้งโดยความริเริ่มของแม่บ้านเกษตรกรเอง

แม่บ้านเกษตรกรเป็นที่ยอมรับว่า มีบทบาทสำคัญทั้งในด้านกำลังแรงงาน และความคิดในการพัฒนาการเกษตรและสังคมเกษตรกร ดังนั้น การจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจึงอาจเป็นความริเริ่มของแม่บ้านเกษตรกรที่มองเห็นประโยชน์ของการรวมกลุ่ม ก่อนที่เจ้าหน้าที่จะไปดำเนินการจัดตั้งกลุ่ม และมักจะเกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งแม่บ้านเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการจัดตั้ง ยังความสนใจแก่แม่บ้านเกษตรกรทั่วไป จึงต้องการที่จะจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในหมู่บ้านตำบลของตนบ้าง

2.1 ผู้ริเริ่มจะจัดประชุมหารือกันเอง เพื่อหยั่งเสียงกันก่อนว่าสมควรจะจัดตั้งกลุ่มขึ้นจึงแจ้งให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมาช่วยประชุมชี้แจงรายละเอียดให้สมาชิกทราบอีกครั้งหนึ่ง

2.2 เมื่อที่ประชุมตกลงใจจะจัดตั้งกลุ่มขึ้น ก็ให้เจ้าหน้าที่แจกใบสมัครและดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ขั้นตอนและวิธีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

1. แจกใบสมัครแก่ผู้สนใจ อธิบายวิธีการกรอกใบสมัคร ให้เวลาอย่างน้อย 1 สัปดาห์เพื่อการตัดสินใจและกรอกใบสมัคร
2. รวบรวมใบสมัคร และเรียกประชุมผู้ส่งใบสมัครและผู้สนใจ ทั้งนี้ การจัดตั้งกลุ่มควรมีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน
3. ตั้งชื่อกลุ่มตามความเห็นชอบของสมาชิก ให้ขึ้นต้นด้วยคำว่า “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร” และอาจให้มีคำขวัญประจำกลุ่ม
4. เจ้าหน้าที่อธิบายหลักและวิธีดำเนินงาน ความสำคัญของงานที่มีต่อท้องถิ่น กิจกรรมที่สมาชิกจะเลือกทำได้ตามความต้องการและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและฐานะทางเศรษฐกิจ
5. เลือกคณะกรรมการประกอบด้วยตำแหน่งประธาน รองประธาน เลขาธิการเหรัญญิก และประชาสัมพันธ์ โดยสมาชิกในกลุ่มเลือกกันเอง เพื่อเป็นตัวแทนของกลุ่มในการติดต่อประสานงาน การดำเนินงานต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ
6. คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กรอกข้อมูลสมาชิกในทะเบียนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อเสนอขอจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจากสำนักงานเกษตรอำเภอ
7. การรับรองการจัดตั้งกลุ่ม โดยให้นายอำเภอและเกษตรอำเภอลงนามในหนังสือรับรอง แล้วมอบให้กลุ่มเก็บไว้เป็นหลักฐาน และสำเนา ๑ ชุด เก็บไว้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ
8. สำนักงานเกษตรอำเภอรายงานการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ไปยังจังหวัดเพื่อรายงานกรมส่งเสริมการเกษตร ตามระบบการจัดเก็บและบันทึกข้อมูลสถาบันเกษตรกร ภายในวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี

ระเบียบการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

1. เป็นสตรีในภาคเกษตร ภรรยาหรือบุตรหลานของเกษตรกร ถ้าเป็นโสดจะต้องมีอายุ 20 ปีขึ้นไป และไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร
2. สมัครใจ ไม่มีการบังคับ เชื้อมั่นในพลังกลุ่มและเข้าใจวัตถุประสงค์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
3. ผู้สมัครต้องกรอกแบบใบสมัครให้เรียบร้อย ยื่นต่อที่ปรึกษากลุ่ม (ถ้ามี) คณะกรรมการกลุ่มฯ หรือเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ

4. ผู้สมัครทุกคนควรมีกิจกรรมเน้นหนักอย่างใดอย่างหนึ่งที่สนใจ เช่น การปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ แปรรูปผลผลิตการเกษตร ตัดเย็บเสื้อผ้า ศิลปประดิษฐ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและพัฒนาการครอบครัว
5. ผู้สมัครต้องเข้าอบรมตามเวลาที่กำหนดและอาจจัดหาอุปกรณ์ในการฝึกหัดมาด้วยตนเอง เมื่อเข้ารับการอบรมวิชาการต่าง ๆ จากทางราชการ
6. ผู้สมัครจะต้องร่วมมือร่วมใจ ทำให้กลุ่มมั่นคง ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ในการพัฒนาการประกอบอาชีพเพิ่มรายได้และปรับปรุงความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น
7. ให้ความช่วยเหลือ และเผยแพร่ความรู้แก่ผู้อื่น
8. ให้ความร่วมมือกับทางราชการในโอกาสอันสมควร

สัญลักษณ์ ความหมายกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ภายใต้ความรับผิดชอบของกลุ่มงานพัฒนาแม่บ้านเกษตรกร กองพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดสัญลักษณ์กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไว้ ดังนี้

ความหมาย แสดงแนวคิดในการพัฒนาครอบครัวเกษตรกร แม่บ้านเกษตรกรจะเป็นกุญแจสำคัญในการบริหารและการจัดการทรัพยากรในครอบครัว ได้แก่ แรงงาน ทุน เวลา เงิน วัสดุอุปกรณ์ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะทำให้ครอบครัวเป็นสุข มีการกินดีอยู่ดี มีรายได้เพิ่มจากการประกอบอาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

1. คณะกรรมการของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

คณะกรรมการของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร คือ สมาชิก จำนวน ๕ คน ซึ่งได้รับเลือกจากสมาชิกกลุ่มนั้น ๆ ให้เป็นตัวแทนในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีวาระดำรงตำแหน่ง ๒ ปี ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประธาน รองประธาน เลขาธิการ เภรัญญิก และประชาสัมพันธ์ ดังนั้น กลุ่มจะมั่นคงและสำเร็จผลแค่ไหนขึ้นอยู่กับคณะกรรมการคณะนี้ ที่จะต้องปฏิบัติงานให้ดีที่สุด และต้องรู้หน้าที่ของตนเป็นอย่างดี

2. โครงสร้างคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับต่าง ๆ จะประกอบด้วยตำแหน่ง ประธาน รองประธาน เลขาธิการ เภรัญญิก ประชาสัมพันธ์ และกรรมการ มีจำนวน 5 ระดับ ดังนี้

1. คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับประเทศ
2. คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับเขต
3. คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด
4. คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอ
5. คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับตำบล

ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของสมาชิก มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกันสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ

โครงการของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

โครงการของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ โครงการรวม และโครงการส่วนบุคคล

โครงการรวม คือ โครงการที่สมาชิกทั้งกลุ่ม โดยคณะกรรมการเป็นผู้ควบคุมเสนอโครงการ ร่วมกันปฏิบัติและรับผิดชอบ อาจจะเป็นสถานที่ใดสถานที่หนึ่งของสมาชิก ที่สาธารณะของหมู่บ้าน หรือที่ใดที่หนึ่งตามแต่พิจารณาเลือกตามความเหมาะสม โครงการรวมนี้เป็นหัวใจในการดำเนินงานของกลุ่มที่จะให้สมาชิกมีความสามัคคีกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันมีผลหรือรายได้ที่เกิดจากมีโครงการร่วมกัน ซึ่งอาจแบ่งปันในหมู่สมาชิกหรือใช้เป็นเงินกองทุนของกลุ่มควรจะดำเนินการ ดังนี้

1. จัดประชุมหารือกันในกลุ่มให้ทราบความต้องการของสมาชิก และทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อวางแผนว่าจะดำเนินการอะไรบ้างในรอบปี โดยสมาชิกเห็นชอบร่วมกัน
2. ได้รับความรู้ด้านวิชาการจากเจ้าหน้าที่ หรือใช้ภูมิปัญญามาประยุกต์ในการทำกิจกรรม
3. ขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ในการกำหนดโครงการของกลุ่ม ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกและสภาพท้องถิ่น
4. คณะกรรมการกำหนดโครงการของกลุ่มในรอบปี ซึ่งได้จากสมาชิกเห็นชอบร่วมกันอาจเป็นกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ครอบครั้ว สิ่งแวดล้อมและการประกอบอาชีพเพิ่มรายได้

ตัวอย่างโครงการรวม

- กิจกรรมที่เกิดรายได้ ลดรายจ่าย เช่น แปรรูปผลผลิตเกษตร ประดิษฐ์ของใช้จากวัสดุในท้องถิ่น ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น
- จัดตั้งร้านค้าในชุมชน เพื่อจำหน่ายเครื่องอุปโภคบริโภคให้สมาชิกในราคาถูกลงกว่าท้องตลาด
- ส่งเสริมการออมเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน
- กิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์และรักษาสีสิ่งแวดล้อม เช่น กำจัดขยะ รักษาแหล่งน้ำ ใช้ไม่ให้เกิดมลพิษ ทัศนียภาพให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

โครงการส่วนบุคคล หรืองานกลุ่มย่อย คือ โครงการที่กลุ่มให้การสนับสนุนตามความถนัดของสมาชิก อาจเลือกโครงการเคหกิจเกษตรหรือการเกษตร ตามความสนใจ สม่ครใจ และเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล อันได้แก่ การฝีมือ การถนอมอาหาร ทำอาหาร การตัดเย็บเสื้อผ้า ทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์ ปลูกไม้ดอกและอื่น ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ ความชำนาญในวิชาเฉพาะอย่างจริงจัง เพื่อให้มีความริเริ่มได้เรียนรู้วิชาการแผนใหม่ ตลอดจนให้รู้คุณค่าของการใช้แรงงานทรัพยากรในท้องถิ่น ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการหารายได้เพิ่ม เป็นการพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจระดับครัวเรือนเกษตรกรและสังคมส่วนรวม

การประชุมกลุ่ม

การประชุมเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานเป็นทีม เพราะทุกคนจะได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นความต้องการ การประชุมมีประโยชน์หลายประการ คือ

1. เป็นการระดมสมองและประสบการณ์ที่ดีของสมาชิกมาใช้ประโยชน์
2. สมาชิกจะได้รับความรู้ และประสบการณ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน
3. ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันในระหว่างผู้เข้าร่วมประชุม

4. ทำให้เกิดความผูกพัน ร่วมมือร่วมใจ ความพร้อมเพรียงและสามัคคีเป็นอันหนึ่งเดียวกัน

หลักในการประชุม

- 1. จัดเตรียมวาระ หรือหัวข้อการประชุมไว้ล่วงหน้า รวมทั้งเอกสารประกอบการประชุม
- 2. กำหนดและจัดเตรียมสถานที่ให้พร้อม
- 3. ควรเปิด - ปิด การประชุมให้ตรง เวลาตามที่กำหนด
- 4. ผู้นำกลุ่มหรือประธานในที่ประชุมต้องเตรียมข้อมูลให้ดี
- 5. ผู้นำกลุ่มหรือประธานในที่ประชุม จะต้องควบคุมการอภิปรายและหลีกเลี่ยงการโต้เถียงทะเลาะวิวาท รวมทั้งการพูดแบบผูกขาดคนเดียว งดการพูดนอกเรื่องไม่เข้าประเด็น

แนวทางการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

1. จัดการประชุมกลุ่มเป็นประจำ เพื่อทราบปัญหาความต้องการของสมาชิกและสร้างความร่วมมือในการทำงาน
2. มุ่งการพัฒนาให้รอบด้านแบบสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่ที่ด้านใดด้านเดียว
3. ให้มีแผนงานประจำปี และเป้าหมายของกลุ่มที่ชัดเจนโดยสมาชิกเห็นชอบร่วมกัน
4. รับความรู้วิชาการจากเจ้าหน้าที่ และขอคำแนะนำในการเขียนโครงการของกลุ่มที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกและสภาพท้องถิ่น
5. ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของสมาชิก และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ
6. ให้มีกิจกรรมหลักที่สร้างรายได้แก่กลุ่ม และส่งเสริมกิจกรรมตามความถนัดของสมาชิก
7. ให้มีกองทุนของกลุ่มเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิก
8. ให้มีทะเบียนสมาชิก และข้อตกลงของกลุ่มที่สมาชิกทุกคนรับทราบและถือปฏิบัติ
9. ประสานและร่วมมือกับกลุ่มองค์กรอื่น ๆ เพื่อทราบความเป็นไปของโครงการต่าง ๆ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้เกิดการพัฒนายั่งยืน
10. ติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น
11. ประชาสัมพันธ์ผลงานและการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้แพร่หลาย

กลุ่มยุว เกษตรกร

ความหมายและสัญลักษณ์

ความหมายของยุวเกษตรกร

ยุวเกษตรกร คือ “เด็กและเยาวชน ที่มีอายุระหว่าง 10 ถึง 25 ปี มีความสนใจด้านการเกษตร สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ด้านการเกษตร การเสริมสร้างทักษะอาชีพ และทักษะการดำเนินชีวิต

ความหมายของกลุ่มยุวเกษตรกร

กลุ่มยุวเกษตรกร หมายถึง กลุ่มเด็กและเยาวชน ที่มีอายุระหว่าง 10 ถึง 25 ปี มีความสนใจด้านการเกษตร รวมตัวกันจัดตั้งเป็น “กลุ่มยุวเกษตรกร” เพื่อพัฒนาความรู้ประสบการณ์ด้านการเกษตร การเสริมสร้างทักษะอาชีพและทักษะการดำเนินชีวิต

ประเภทของกลุ่มยุวเกษตรกร

ในปัจจุบันกลุ่มยุวเกษตรกรแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน เป็นกลุ่มยุวเกษตรกรที่สมาชิกทั้งหมดเป็นนักเรียนที่กำลัง เรียนอยู่ กลุ่มยุวเกษตรกรประเภทนี้ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในโรงเรียน
2. กลุ่มยุวเกษตรกรนอกโรงเรียน เป็นกลุ่มยุวเกษตรกรที่สมาชิกทั้งหมดพ้นจากการเป็นนักเรียนแล้ว
3. กลุ่มยุวเกษตรกรแบบผสม เป็นกลุ่มยุวเกษตรกรที่ประกอบด้วยสมาชิกทั้งที่เป็นนักเรียนและที่พ้นจากการเป็นนักเรียนแล้ว

วัตถุประสงค์การดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร

1. เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร ยอมรับในคุณค่าความสำคัญของการเกษตรต่อการดำรงชีวิตมนุษย์และวัฒนธรรมที่สืบทอดในสังคม
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ทักษะ ความสามารถด้านเทคโนโลยีการเกษตร วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต
3. เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มของเด็กและเยาวชนโดยใช้กระบวนการ “กลุ่มยุวเกษตรกร” ในการพัฒนาภาวะผู้นำ การอยู่ร่วมกันในสังคม การบริหารจัดการ และการพัฒนาอาชีพ เพื่อตนเอง ครอบครัว สังคม และชุมชน

การส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกร

การจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกรอาจริเริ่มโดยบุคคลผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรก็ได้ ซึ่งการส่งเสริมการจัดตั้งอาจจะดำเนินการได้ตามแนวทางดังต่อไปนี้

ขั้นเตรียมการ

1. สสำรวจจำนวนเยาวชนชาย-หญิง อายุระหว่าง 10 ถึง 25 ปี ในท้องถิ่นนั้น เพื่อทราบจำนวนเยาวชนที่อยู่ในข่ายรับเข้าเป็นสมาชิก ตลอดจนสำรวจสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในท้องถิ่นที่จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน และประโยชน์ที่จะได้รับให้แก่ผู้สนใจจะสมัครเป็นสมาชิก ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น และผู้อื่นให้เข้าใจ เพื่อจะได้ช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงาน
3. พิจารณาหาบุคคลในท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นที่ปรึกษายุวเกษตรกรประจำท้องถิ่นเพื่อเสนอให้ที่ประชุมตามข้อ 2 พิจารณา
4. เตรียมเอกสารและแบบพิมพ์ต่างๆ ที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน ได้แก่ ใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร สมุดบันทึกการฝึกปฏิบัติงานและกิจกรรมของยุวเกษตรกร

5. กำหนดวัน เวลา สถานที่ เพื่อนัดประชุมครั้งแรกให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้สนใจทราบและให้ไปร่วมประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน

สัญลักษณ์ของยุวเกษตรกร

เครื่องหมายยุวเกษตรกร

งานยุวเกษตรกรเป็นงานสากล ปัจจุบันประเทศต่างๆ ดำเนินงานเกี่ยวกับยุวเกษตรกรมากกว่า 80 ประเทศทั่วโลก ในแต่ละประเทศใช้เครื่องหมายแตกต่างกันไป สำหรับเครื่องหมายของยุวเกษตรกรไทยเป็นใบโคลเวอร์สีเขียว ซึ่งเป็นพืชตระกูลถั่วชนิดหนึ่ง มี 4 และมีอักษร “ก” ปรากฏไว้ ดังภาพ

อักษร “ก” มีความหมาย คือ ก ตัวแรก (เกษตร) คือ การฝึกใช้สมอง ก ตัวที่สอง (กมล) คือ การฝึกจิตใจ ก ตัวที่สาม (กร) คือ การฝึกใช้มือ และ ก ตัวที่สี่ (กาย) คือ การฝึกพลานามัยให้มีความสมบูรณ์แข็งแรง

หมวกยุวเกษตรกร

เป็นหมวกทรง “จ็อกกี้” ด้านหน้าหมวกมีเครื่องหมายยุวเกษตรกร สีของหมวก อาจจะเป็นสีเขียว สีขาว หรือสีอื่นตามความเหมาะสม

ธงยุวเกษตรกร

เป็นธงพื้น “สีขาว” มีเครื่องหมายยุวเกษตรกร “สีเขียว” อยู่ตรงกลาง ขนาดของธงกว้าง 2 ส่วน ยาว 3 ส่วน

คำปฏิญาณของยุวเกษตรกร

1. ข้าพเจ้าจะใช้สมองเพื่อดำเนินกิจการให้ก้าวหน้า
2. ข้าพเจ้าจะซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น
3. ข้าพเจ้าจะใช้มือเพื่อทำงานให้เป็นประโยชน์
4. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีพลานามัยสมบูรณ์ เพื่อครอบครัว เพื่อท้องถิ่น และเพื่อชาติ

การแสดงท่ากล่าวคำปฏิญาณ

ข้อที่ 1

ข้อที่ 2

ข้อที่ 3

ข้อที่ 4

มติประจำใจของยุวเกษตรกร

1. “จะทำให้ดียิ่งกว่าที่ดีที่สุด” (To make the best better) หมายถึง ความตั้งใจหรือความพยายามอย่างที่สุดของยุวเกษตรกร ที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จได้ดีกว่าที่เคยได้ทำผ่านมาแล้ว เพื่อให้เกิดความสำเร็จและความก้าวหน้าในการทำงานมากขึ้นตามลำดับ
2. “จะทำให้ดียิ่งกว่าที่ดีที่สุด” (To make the best better) หมายถึง ความตั้งใจหรือความพยายามอย่างที่สุดของยุวเกษตรกร ที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จได้ดีกว่าที่เคยได้ทำผ่านมาแล้ว เพื่อให้เกิดความสำเร็จและความก้าวหน้าในการทำงานมากขึ้นตามลำดับ

องค์ประกอบของกลุ่มยุวเกษตรกร ประกอบด้วย

1. องค์ประกอบหลัก
 - 1.1 สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร
 - 1.2 คณะกรรมการสภายุวเกษตรกร
 - 1.3 ที่ปรึกษายุวเกษตรกร
2. องค์ประกอบเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร
 - 2.1 งานและกิจกรรมของกลุ่มยุวเกษตรกร
 - 2.2 ข้อบังคับกลุ่มยุวเกษตรกร

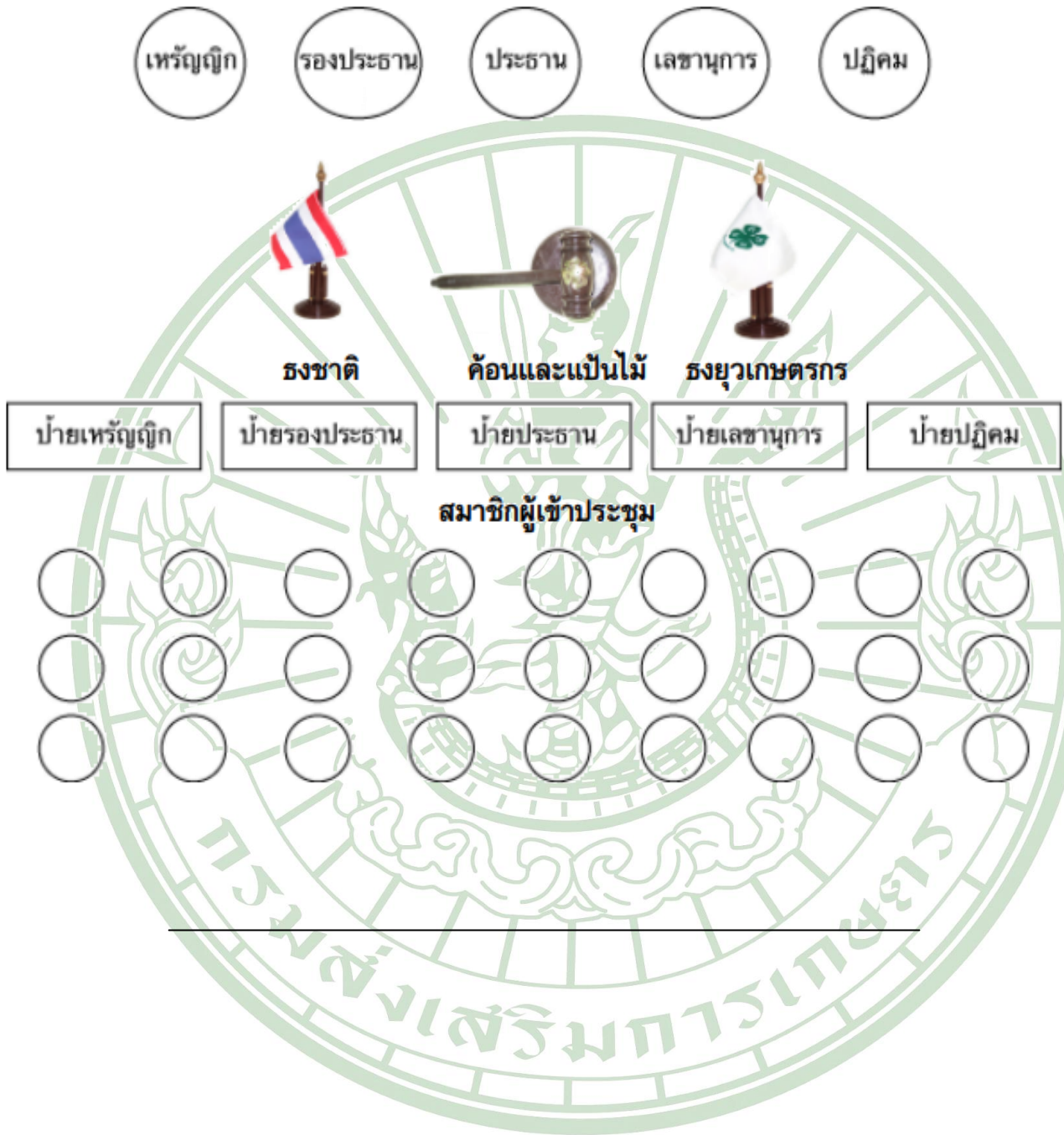
การจัดประชุมกลุ่มยุวเกษตรกร

การประชุมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับกลุ่มยุวเกษตรกร เพราะช่วยให้สมาชิกรู้จักและเข้าใจการแสดงความคิดเห็น การยอมรับความคิดเห็นอย่างถูกต้องตามหลักประชาธิปไตย ตลอดจนช่วยฝึกความเป็นผู้นำให้แก่สมาชิกด้วย การประชุมกลุ่มยุวเกษตรกรแต่ละครั้ง อาจแบ่งการประชุมได้ 3 ภาค คือ

1. ภาคบริหารงาน	ใช้เวลา 20-30 นาที
2. ภาคความรู้	ใช้เวลา 30 นาที
3. ภาคบันเทิง	ใช้เวลา 15-20 นาที

โดยการประชุมจะต่อเนื่องกันไปทั้ง 3 ภาค เนื้อหาในแต่ละภาคขึ้นอยู่กับกิจกรรมของสมาชิกที่จะนำเสนอต่อที่ประชุม

การจัดตำแหน่งของผู้เข้าประชุมกลุ่มยูวเกษตรกรอย่างเป็นทางการสามารถทำได้ตามแผนผังดังต่อไปนี้

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2553. คู่มือการจัดตั้งและดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร. 2555. คู่มือการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนเกษตร.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2554. คู่มือการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร (สำหรับเจ้าหน้าที่).

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กรมส่งเสริมการเกษตร. มปป. เอกสารแนวทางการดำเนินงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร (Online).

www.khorat.doae.go.th/, 25 มกราคม 2561.

